

Intern kontroll 2023

Kollektivtrafiknämndens

**Risakanalys och
riskhanteringsplan**

**UTKAST Förslag /
arbetsmaterial**

Innehåll

Risicanalys och hanteringsplan 2023	3
Risker som accepteras	5
Risker där befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms tillräckliga	6
Risker som bevakas/följs under året	10
Risker som granskas.....	11
Risker som föranleder åtgärd	12

Risicanalys och hanteringsplan 2023

Intern kontroll syftar till att synliggöra och hantera risker för att motverka att oönskade händelser inträffar. Den interna kontrollen ska utgöra ett hjälpmedel som bidrar till att styrelser, nämnder, förvaltningar och bolag genomför sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Detta sker bland annat genom att tjänstemannaorganisationen och de förtroendevalda identifierar och bedömer risker som tydliggör hanterings- och åtgärdsbehov. Riskanalysen är navet för den gemensamma strukturen för intern kontroll och utgör den övergripande planen för hur risker ska hanteras. Riskanalysen har sin utgångspunkt i det uppdrag och ansvar som anges i reglemente och ägardirektiv och i de förutsättningar som Region Skånes verksamhetsplan och budget innebär. Syftet med riskanalysen är att:

- identifiera och värdera väsentliga risker som behöver hanteras
- synliggöra medvetenhet om risker som finns och redan hanteras
- synliggöra medvetenhet om risker som finns men är svåra att hantera
- sammanställa de oönskade händelser och effekter som kan inträffa och då utgöra hinder för genomförandet av uppdrag
- bidra till kunskapsöverföring och förbättringar

För varje risk som ingår i riskanalysen ska det framgå hur hantering ska ske utifrån en gemensam metodstruktur. Syftet med strukturen är att tydliggöra att risker har olika förutsättningar och hanteringsbehov och att riskhantering därför behöver genomföras på olika sätt.

Grundprincipen för modellen bygger på att det finns både aktiva och passiva metoder för att hantera risk inom den interna kontrollprocessen. De passiva hanteringsmetoderna utgörs av att *riskan accepteras* alternativt att *befintliga åtgärder / inbyggda kontroller för risken bedöms tillräckliga*. De aktiva hanteringsmetoderna är *bevakning, granskning* eller *åtgärd*.

Risicanalysen inklusive plan för hantering definierar vilka risker som ska följas upp inom ramen för den interna kontrollen. Den interna kontrollen följs upp minst två gånger per år, senast i samband med delårs- och helårsuppföljningen av verksamheten. Vid uppföljningstillfällena ska en rapportering för samtliga risker framgå i form av statusuppdatering eller resultat. För att det ska ske en relevant uppföljning krävs att tjänstemannaorganisationen planerar och organiserar genomförandet av den interna kontrollen. Det vill säga sätter en tidplan, fördelar arbetet och bestämmer hur hanteringen för respektive risk ska genomföras. Utgångspunkten är att alla risker som hanteras aktivt i form av åtgärd, granskning eller bevakning ska följas upp i den interna kontrollprocessen. Eventuella undantag ska motiveras.

Riskmatrisen och färgskalan används för att värdera risk. Syftet med matrisen är att tydliggöra riskvärdets relevans och relation. Riskvärdet är en sammanvägning av sannolikhet och konsekvens som visar den totala risken för en oönskad händelse och anger riskens storlek i relation till andra identifierade risker.

Färgen röd innebär det högsta riskvärdet (16) för en oönskad händelse eller effekt. Färgen grön tydliggör det lägsta riskvärdet för en oönskad händelse eller effekt (1–3). Färgerna gul (4–8) och orange (9–12) tydliggör nyanser mellan det lägsta och högsta riskvärdet. Hur en viss risk ska hanteras beror på dess förutsättningar och är därför inte direkt sammankopplat till ett visst riskvärde. Riskvärdet indikerar relevansen och relationen i förhållande till andra risker och utgör därmed ett stöd vid prioritering av resurser.

Avgränsning

Riskanalyser tas även fram vid affärsrapporter, upphandling, avrop, genomförandeavtal, projekt, större förändringar, utveckling av tjänster etc. Riskhantering kopplat till informationssäkerhet och dataskydd. Risk och konsekvensbedömning avseende arbetsmiljö. Risker kopplade till kompetensförsörjningsprocessen. Risk och konsekvensbedömning i kontinuitetsplaneringen för upprätta hålla trafiken och bedriva verksamheten i förvaltningen.

Hög konsekvens	4	8	12	16 Högsta riskvärde för oönskad händelse eller effekt
	3	6	9	12
Låg konsekvens	2	4	6	8
	1 Lägsta riskvärde för oönskad händelse eller effekt	2	3	4
	Låg sannolikhet		Hög sannolikhet	

Risker som accepteras

Syftet med hanteringsmetoden är att tydliggöra identifierade risker som är väsentliga men inte föranleder aktiv hantering. Passiv metod för hantering av risker med lägre riskvärde i förhållande till andra risker och/eller där det inte finns förutsättningar för en aktiv hantering.

	Risk	Beskrivning av risk	Riskvärde (S x K)	Motivering till varför risken accepteras	Uppf. IK 2023
1	GDPR - Raindance	Risk att regelverket inom området dataskydd/dataintegritet inte efterlevs.	6 (3 x 2)	Risker som bevakas/följs under året av GSF. ”Krävs systemförändringar innan risken kan reduceras. Avvaktar ny granskning men följer eventuella systemförändringar som ökar förutsättningarna för riskreducering”.	Nej

Risker där befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms tillräckliga

Syftet med hanteringsmetoden är att tydliggöra väsentliga risker med betydande konsekvens och där sannolikheten genom pågående/genomförda/planerade insatser har minimerats på ett tillräckligt sätt. Metod för hantering av risker som inte bedöms vara i behov att aktiv hantering inom den interna kontrollprocessen.

	Risk	Beskrivning av risk	Riskvärde (S x K)	Motivering till varför befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms tillräckliga	Uppf. IK 2023
1	Ekonomi i balans/el och gaspriser	Risk för ökade kostnaderna på grund av höga el och gaspriser vilket kan leda till ekonomi som inte är i balans.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning prognosmöte, resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
2	Ekonomi i balans/biljettintäkter	Risk för att biljettintäkterna inte ökar som budgeterat på grund av resandemålet inte uppnås vilket kan leda till att verksamhetens handlings- och utvecklingsutrymme minskar.	12 (3 x 4)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning prognosmöte, resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
3	Marknadsandel	Risk för att marknadsandelen inte ökar på grund av ändrat resebehov och/eller resebeteende vilket kan leda till att kunden väljer bil i stället för kollektivtrafik.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom uppföljning, resultatmöte och månadsrapportering samt i verksamhetsberättelsen per delår o år.	Nej
4	NKI Nöjd kundindex	Risk att NKI – Nöjd kundindex inte uppnår mål på grund av leveransen till kund inte är tillfredställande vilket kan leda till minskat resande samt att det påverkar möjligheterna att nå våra långsiktiga mål gällande NKI och Marknadsandel.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej

5	NKI Nöjd kundindex Serviceresor	Risk att NKI Serviceresor inte uppnår mål på grund av fortsatt ökat resande som påverkar vår kapacitet vilket kan leda till brister i leveransen av hela resan från beställningen till utförande av resan.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
6	NKI Nöjd kundindex Information vid stopp och störning	Risk för bristande och/eller utbliven information till kund vid stopp och störningar, på grund av att inkommande information till Skånetrafiken antingen är bristfällig eller eftersläpande, vilket leder till att kundens förutsättningar för att planera och genomföra sin resa försämras och därmed minskad kundnöjdhet.	12 (4 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning resultatmöte och månadsrapportering. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
7	NKI Nöjd kundindex Trygghet	Risk att tryggheten i och i angränsning till resan minskar beroende på störningar, incidenter och bristfällig information vilket kan leda till minskad kundnöjdhet.	6 (2 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning av NKI trygghet, NKI trygghet Serviceresor, resultatmöte och månadsrapportering. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
8	Resandeutveckling	Risk för att inte uppnå ekonomi i balans på grund av resandeutvecklingen inte uppnår mål vilket kan leda till att verksamhetens handlings- och utvecklingsutrymme minskar.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej
9	Punktlighet	Risk för att trafiken inte kan upprätthålla den utlovade punktligheten på grund av bristande framkomlighet i och kring våra städer samt infrastrukturproblem och obehöriga i	12 (4 x 3)	Risken hanteras genom månatlig uppföljning av punktligheten för samtliga trafikslag, resultatmöte, månadsrapportering och månadsuppföljning. Rapporteras kontinuerligt till Kollektivtrafiknämnden.	Nej

		spår på järnvägen, vilket kan leda till minskat resande.			
10	Landsbygdstrafik	Risk för att den geografiska tillgängligheten för kollektivt resande på landsbygden inte uppnås enligt uppsatta mål på grund av att attraktiva och kostnadseffektiva lösningar inte kan erbjudas vilket kan leda till sämre utbud och minskade resmöjligheter på landsbygden.	4 (2 x 2)	Risken hanteras genom uppföljning och rapportering i verksamhetsberättelsen per delår o år.	Nej
11	Ökat uppdrag inom sjukresor	Risk för kapacitetsbrist och ökade kostnader på grund av uppdrag som ersätter tidigare direktiv 65, vilket innebär att ansvara för, och säkerställa rätt kompetens för, samtliga sjukresor för patienter utan specifika vårdbehov. Vilket kan leda till påverkan på övriga Serviceresors leverans och kvalitet till kund.	6 (2 x 3)	Risken hanteras genom separat kontinuerlig uppföljning av dessa uppdrag samt att det följs upp i verksamhetsberättelsen per delår och år.	Nej
12	Hållbar leverantörskedja	Risk för brott mot Region Skånes uppförandekod och Skånetrafikens hållbarhetskrav på grund av bristande kontroll på trafikföretagsnivå över hållbarhetsriskerna i leverantörskedjan vilket kan leda till att hållbarhetskravställning inte efterlevs.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom leverantörsuppföljning och åtgärdsplaner, rapporteras på lednings genomgång och i den årliga hållbarhetsredovisningen samt i verksamhetsberättelsen.	Nej
13	Avtalstrohet – direkt upphandling	Risk för otillåten direkt upphandling på grund av oförutsedda omständigheter eller ej förutsett akut behov vilket kan leda till anmälan och	4 (2 x 2)	Risken hanteras genom planering, kontroll och att befintliga rutiner för upphandling och inköp följs samt kontinuerlig utbildning i upphandlingslagstiftningen.	Nej

		upphandlingsskadeavgift till Konkurrensverket.			
14	Dokument och ärendehantering	Risk för att ärende och handlingar inte hanteras enligt gällande lagar och regelverk på grund av bristande kunskap vilket kan leda till skyndsamhetskravet inte uppfylls och/eller anmälan görs till domstol.	4 (2 x 2)	Risken hanteras genom uppföljning, kontroll och att befintliga rutiner av ärendeberedning och hantering av begäran följs, samt genom kontinuerlig utbildning och information.	Nej

Risker som bevakas/följs under året

Syftet med hanteringsmetoden är att ha risken under uppsikt. Aktiv metod för hantering av väsentliga risker som på grund av specifika förutsättningar, exempelvis en osäkerhet och/eller en komplexitet, behöver bevakas under året. Risker som bevakas och där rapportering till nämnd/styrelse inte sker på annat sätt, ska följas upp inom ramen för den interna kontrollprocessen.

	Risk	Beskrivning av risk	Riskvärde (S x K)	Beskrivning och motivering av bevakningsmetod	Uppf. IK 2023
1	Informationssäkerhet	Risk för att riktlinjer för informationssäkerhet inte följs på grund av bristande kännedom och kunskap i hanteringen av information vilket kan leda till informationssäkerhetsincidenter.	6 (3 x 2)	Risken bevakas under året enligt årshjulet för informationssäkerhet och förbättringar genomförs.	Ja
2	Dataskydd/GDPR	Risk för att GDPR inte följs på grund av brister i kunskap, processer och rutiner vilket kan leda till personuppgiftsincident och/eller sanktionsavgifter.	6 (3 x 2)	Risken bevakas under året enligt årshjulet för dataskydd och förbättringar genomförs.	Ja
3	IT Säkerhet	Risk för IT incidenter och större IT störningar på grund av cyberattacker, DDoS, ransomware, etc vilket kan leda till nertid och sämre leverans i våra system.	6 (3 x 2)	Uppföljning av incidenter och störningar samt att specialistsupporten och arbetet med och i incidenthanteringssystemet har gett önskad effekt.	Ja
4	Förarbrist	Risk för förseningar och/eller att trafik ställs in på grund av förarbrist, vilket kan leda till lägre kundnöjdhet, ökade kostnader och minskat resande.	9 (3 x 3)	Följs upp och bevakas samt att åtgärder tas fram i samverkan med våra entreprenörer.	Ja

Risker som granskas

Syftet med hanteringsmetoden är att kontrollera risker. Aktiv hanteringsmetod för risker där sannolikheten och/eller konsekvensen delvis är osäker och behöver verifieras. Tillämplig när ett kontrollresultat kan skapa ett mervärde som tydliggör behov av eventuella åtgärder och tydliggör riskvärdet. Risker som hanteras genom granskning behöver vara kontrollerbara, exempelvis genom stickprov, inventering, undersökning, dokumentstudier eller intervjuer. Risker som granskas ska i regel följas upp inom ramen för den interna kontrollprocessen.

	Risk	Beskrivning av risk	Riskvärde (S x K)	Beskrivning och motivering av granskningsmetod	Uppf. IK 2023
1	Biljettintäktsredovisning	Risk att biljettintäkter inte redovisas på ett tillförlitligt sätt på grund av att avstämningar ner på transaktionsnivå i alla säljkanaler är ej möjliga vilket kan leda till felaktigheter i redovisningen.	9 (3 x 3)	Arbetet följs upp och granskas att erforderliga digitala verktyg är på plats så att avstämningar av transaktioner kan genomföras för att säkerställa en tillförlitlig biljettintäktsredovisning.	Ja
2	Projektredovisning	Risk för att projekt inte håller sin budget på grund av att rutiner, anvisningar och regler kopplat till projektredovisning inte efterföljs eller är otillräckliga, vilket kan leda till avvikelser i den ekonomiska uppföljningen av projekt.	8 (4 x 2)	Förändrat och förenklat ansvaret för och arbetet med den ekonomiska projektredovisningen, arbetet följs upp och rutinen granskas så att de vidtagna åtgärderna får önskad effekt.	Ja

Risker som föranleder åtgärd

Syftet med hanteringsmetoden är att minska riskvärdet genom någon form av insats. Aktiv hanteringsmetod för risker med högt riskvärde i förhållande till andra risker och där det finns förutsättningar att agera på ett på förhand tydligt behov. Risker som hanteras genom åtgärd ska i regel följas upp inom ramen för den interna kontrollprocessen.

	Risk	Beskrivning av risk	Riskvärde (S x K)	Beskrivning och motivering av åtgärdsmetod	Uppf. IK 2023
1	Reseräkningar och representation	Risk att interna och legala regler inte följs på grund av bristande utbildning och information, vilket kan leda till att felaktig moms redovisas till Skatteverket.	9 (3 x 3)	Risken hanteras genom uppföljning och stickprovskontroller samt att utbildning och information om gällande regelverk genomförs.	Ja